

Приймак С.О.

<https://orcid.org/0009-0008-7532-6095>

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Кравчук С.О.

<https://orcid.org/0000-0002-4118-0226>

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ВИСОКОДОСТУПНОЇ VOIP СИСТЕМИ.

У статті розглянуто практичну реалізацію VoIP-систем (Voice over IP) підвищеної доступності, яка забезпечують голосовий зв'язок через IP-мережі. Наведено приклад практичної реалізації повної VoIP-системи, зокрема налаштування та тестування основних компонентів для забезпечення безперервності сервісу, відмовостійкості, масштабованості та ефективності використання ресурсів.

Запропонований метод практичної реалізації VoIP-системи базується на використанні безкоштовного програмного забезпечення Kamailio (сервер сигналізації SIP), RTPengine (обробка медіа-трафіку) та Redis (швидкісна база даних для зберігання RTP-транзакцій). Всі компоненти базуються на платформі Linux. Реалізована архітектура включає механізми автоматичного резервування серверів сигналізації та медіа-шлюзів за допомогою протоколу VRRP, балансування навантаження та безшовного перемикання на резервні вузли у разі відмови одного або декількох компонентів.

Це суттєво відрізняється від традиційних підходів, де відмова одного з ключових елементів (сервер сигналізації або медіа-шлюз) призводить до негайного завершення всіх активних з'єднань.

Виконано експериментальне моделювання роботи системи, яке підтвердило її високу ефективність: навіть у разі відмови 50% компонентів система зберігає працездатність і не перериває активні голосові виклики.

Отримані результати можуть бути корисними для розробників і операторів VoIP-мереж, операторів стільникового зв'язку, а також підприємств, які використовують IP-телефонію для критично важливих комунікацій. Запропонований підхід до реалізації системи дозволяє мінімізувати ризики переривання зв'язку, підвищити якість обслуговування користувачів і забезпечити високу надійність роботи VoIP-сервісів.

Ключові слова: VoIP система, SIP, Kamailio, RTP, VRRP, висока доступність, надійність.

Постановка проблеми. Практика експлуатації VoIP-інфраструктур свідчить, що навіть короткочасна відмова сигнального або медіа-вузла може призвести до:

- повної втрати сервісу;
- розриву активних голосових з'єднань;
- неможливості реєстрації абонентських пристроїв;
- зниження якості обслуговування (QoS) та довіри користувачів.

Наукова проблема, що розглядається у статті, формулюється наступним чином:

необхідно розробити та практично реалізувати архітектуру високодоступної VoIP-системи, яка

забезпечує безперервну роботу SIP-сигналізації та RTP-медіапотоків у разі відмови одного або декількох вузлів системи, із мінімальним часом перемикання та без втрати функціональності.

Для розв'язання зазначеної проблеми необхідно вирішити такі завдання:

- організувати резервування сигнальних серверів SIP;
- забезпечити синхронізацію реєстрацій та сигнального стану між вузлами;
- реалізувати відмовостійку обробку RTP-трафіку;
- мінімізувати вплив відмов на активні голосові з'єднання;

– використати відкриті програмні засоби з можливістю масштабування.

У зв'язку з цим актуальним є завдання розробки та впровадження високодоступних (High Availability, HA) VoIP-систем, здатних забезпечувати безперервну роботу сервісу навіть у разі відмови окремих компонентів.

Об'єктом дослідження у даній роботі є процеси забезпечення відмовостійкості та високої доступності VoIP-систем у IP-мережах.

Предметом дослідження є методи, механізми та архітектурні рішення побудови високодоступної VoIP-системи з використанням відкритого програмного забезпечення. Традиційні VoIP-рішення базуються на централізованій архітектурі, у якій сигнальний сервер (SIP-сервер) та медіашлюз є єдиними точками обробки трафіку. Такий підхід характеризується наявністю єдиної точки відмови (Single Point of Failure), що є неприйнятним для систем, які надають критично важливі послуги.

Існуючі комерційні рішення високодоступних VoIP-систем є дорогими у впровадженні, закритими для модифікації та складними в інтеграції з іншими мережевими сервісами.

У той же час, відкриті програмні платформи, такі як Kamailio [1], RTPengine [2], Redis [3], Keepalived [4], надають широкі можливості для побудови гнучких та масштабованих систем, проте їх комплексне застосування потребує ретельного опрацювання та узгодження механізмів взаємодії.

Таким чином, існує науково-практична проблема, яка полягає у відсутності типових, перевірених на практиці архітектур високодоступних VoIP-систем, що базуються на відкритому програмному забезпеченні та забезпечують автоматичне перемикання при відмовах, збереження сигнального стану та безперервність передачі медіапотоків.

Постановка завдання. Метою дослідження є підвищення надійності та доступності VoIP-систем шляхом розробки і впровадження високодоступної архітектури сигналізації та медіаобробки.

Дана робота є продовженням досліджень, які вже були опубліковані в [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В [9] розглянуто приклад побудовання VoIP-системи з шифруванням голосового та сигнального трафіку в режимі реальному часі,

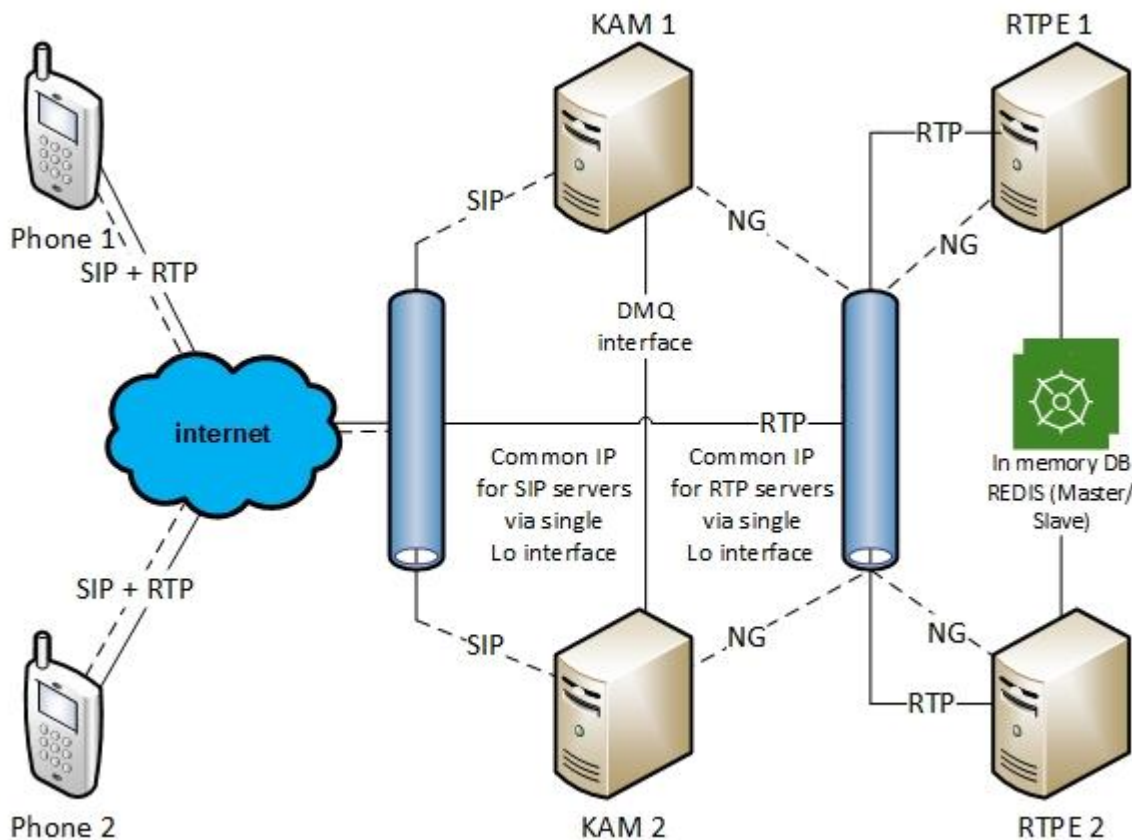

Рис.1. Схема високодоступної VoIP системи

в [10] приділено увагу побудуванню безпечної комп'ютерної мережі для VoIP-системи та наведені типові показники навантаги серверів VoIP, але в жодній з цих робіт не розглянуто аспекти стійкості до збою програмних та апаратних елементів VoIP-системи. В [11] розглянуто декілька методів підвищення доступності VoIP-системи, але жоден з них не виконує резервування існуючих голосових потоків RTP. У випадку реалізації запропонованої нами системи вплив на сервіси відсутній навіть при відмові 50 % її компонентів. Представляє інтерес для поліпшення VoIP-систем підходи на базі безкоштовного програмного забезпечення Kamailio, RTPengine та Redis, але у відомих роботах їх застосування недостатньо вивчене.

Завдання:

- Розробити архітектуру кластерної SIP-сигналізації на основі Kamailio.
- Реалізувати механізм синхронізації реєстрацій та стану викликів.
- Побудувати відмовостійкий кластер RTP-медіашлюзів.
- Забезпечити автоматичне перемикання між вузлами при відмовах.
- Провести практичну перевірку працездатності запропонованого рішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теоретичні положення були викладені в [5] та [6]. Схема вискодоступної VoIP системи наведена на рис. 1.

1. Налаштування серверів сигналізації KAM1 та KAM2.

1.а. Налаштовуємо мережевий інтерфейс.

Для цього, в файл /etc/netplan/net.yaml вносимо наступні дані:

network:

```
version: 2
renderer: networkd
ethernets:
  enp0s3:
    dhcp4: false
```

Для KAM1: addresses: [10.0.2.4/24]   Для KAM2: addresses: [10.0.2.5/24]

```
nameservers:
  addresses:
    - 8.8.8.8
    - 8.8.4.4
  search: []
optional: true
routes:
  - to: default
    via: 10.0.2.1
    metric: 100

  - to: 10.20.20.2
    via: 10.0.2.10
    metric: 100
```

dummy-devices:

```
lo0:
  addresses:
    - 10.20.20.1/32
```

Тут в лістингу:

- 10.0.2.4 – IP мережевого інтерфейса KAM1;
- 10.0.2.5 – IP мережевого інтерфейса KAM2;
- 8.8.8.8 та 8.8.4.4 – DNS сервера;
- 10.20.20.1 – адрес loopback інтерфейсів KAM1 та KAM2;
- 10.0.2.1 – IP шлюз;
- 10.0.2.10 – “плаваючий” IP медіа шлюзів RTPЕ1 та RTPЕ2;
- 10.20.20.2 - адрес loopback інтерфейсів RTPЕ1 та RTPЕ2.

Для активації змін в конфігурації виконуємо команду:

```
# netplan apply
```

Результатом виводу повинна бути відсутність помилок.

1.6. Встановлюємо програмне забезпечення (ПЗ) для контролю працездатності вузлів КАМ1 та КАМ2:

```
# apt install sipsak
```

```
root@ip-172-31-82-47:/home/ubuntu# apt install sipsak
Reading package lists... Done
Building dependency tree... Done
Reading state information... Done
The following additional packages will be installed:
  libcares2
The following NEW packages will be installed:
  libcares2 sipsak
0 upgraded, 2 newly installed, 0 to remove and 18 not upgraded.
Need to get 125 kB of archives.
After this operation, 309 kB of additional disk space will be used.
Do you want to continue? [Y/n] y
Get:1 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble/main amd64 libcares2 amd64 1.27.0-1.0ubuntu1 [73.7 kB]
Get:2 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble/universe amd64 sipsak amd64 0.9.8.1-1build4 [50.9 kB]
Fetched 125 kB in 0s (1314 kB/s)
Selecting previously unselected package libcares2:amd64.
(Reading database ... 156180 files and directories currently installed.)
```

```
# apt install keepalived
```

```
root@ip-172-31-87-8:/home/ubuntu# apt install keepalived
Reading package lists... Done
Building dependency tree... Done
Reading state information... Done
The following additional packages will be installed:
  ipvsadm libsnmp-base libsnmp40t64
Suggested packages:
  heartbeat ldirectord snmp-mibs-downloader
The following NEW packages will be installed:
  ipvsadm keepalived libsnmp-base libsnmp40t64
0 upgraded, 4 newly installed, 0 to remove and 29 not upgraded.
Need to get 1772 kB of archives.
After this operation, 5941 kB of additional disk space will be used.
Do you want to continue? [Y/n] y
Get:1 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main amd64 libsnmp-base all 5.9.4+dfsg-1.1ubuntu3.1 [206 kB]
Get:2 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main amd64 libsnmp40t64 amd64 5.9.4+dfsg-1.1ubuntu3.1 [1066 kB]
Get:3 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble/main amd64 keepalived amd64 1:2.2.8-1build2 [460 kB]
Get:4 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main amd64 ipvsadm amd64 1:1.31-1ubuntu0.1 [40.3 kB]
Fetched 1772 kB in 0s (14.3 MB/s)
Selecting previously unselected package libsnmp-base.
(Reading database ... 130443 files and directories currently installed.)
```

Та виконуємо їх налаштування. В файл /etc/keepalived/keepalived.conf вносимо наступні дані для КАМ1 та КАМ2:

```
vrrp_script check_sip {
    script "/etc/keepalived/checksip.sh"
    interval 1 # check every 2 seconds
    fall 2 # requires 2 failures for KO
    rise 2 # requires 2 successes for OK
    weight -60
}
bfd_instance kamalio {
```

```
    Для КАМ1:
    neighbor_ip 10.0.2.5 # remote_node_ip
    source_ip 10.0.2.4 # local_ip
```

```
    Для КАМ2:
    neighbor_ip 10.0.2.4 # remote_node_ip
    source_ip 10.0.2.5 # local_ip
```

```
}
```

```
vrrp_instance KAMAILIO {
```

```
    Для KAM1:  
    state MASTER  
    priority 150
```

```
    Для KAM1:  
    state BACKUP  
    priority 100
```

```
    interface enp0s3  
    virtual_router_id 56  
    advert_int 1  
    authentication {  
        auth_type PASS  
        auth_pass somepassword  
    }  
    virtual_ipaddress {  
        10.0.2.9/24 dev enp0s3  
    }
```

```
    track_bfd {  
        kamalio weight 60 reverse  
    }  
    track_script {  
        check_sip  
    }
```

```
}
```

Де в лістингу:

- 10.0.2.5 - IP мережевого інтерфейса KAM2
- 10.0.2.9 – “плаваючий” IP серверів сигналізації KAM1 та KAM2.

Створюємо командний файл та робимо його виконавчим:

```
# touch /etc/keepalived/checksip.sh  
# chmod +x /etc/keepalived/checksip.sh
```

Результатом виводу повинна бути відсутність помилок.

Та вносимо в нього наступні дані:

```
#!/bin/bash
```

```
node01=10.0.2.4  
node02=10.0.2.5
```

```
    Для KAM1:  
    return_code=0 # success
```

```
    Для KAM2:  
    return_code=1 # fail
```

```
    timeout 1 sipsak -s sip:$node01:5060  
    exit_status=$?  
    if [[ $exit_status -eq 0 ]]; then  
        echo "sip ping successful to node01 [$node01]"  
        exit $return_code  
    fi
```

```
timeout 2 sipsak -s sip:$node02:5060
exit_status=$?
if [[ $exit_status -eq 0 ]]; then
    echo "sip ping successful to node02 [$node02]"
```

Для КАМ1:
return_code=1

Для КАМ2:
return_code=0

```
fi
```

```
echo "return code [$return_code]"
exit $return_code
```

Далі виконуємо перезапуск утиліти keepalived з метою використання нею нових налаштувань:

```
# systemctl restart keepalived
```

Та перевіряємо статус:

```
# systemctl status keepalived
```

```
root@ip-172-31-87-8:/home/ubuntu# systemctl status keepalived
○ keepalived.service - Keepalive Daemon (LVS and VRRP)
   Loaded: loaded (/usr/lib/systemd/system/keepalived.service; enabled; preset: enabled)
   Active: inactive (dead)
 Condition: start active          at Mon 2025-05-12 08:17:57 UTC; 3min 18s ago
           └─ ConditionFileNotEmpty=/etc/keepalived/keepalived.conf was not met
   Docs: man:keepalived(8)
         man:keepalived.conf(5)
         man:genhash(1)
         https://keepalived.org
```

1.в. Виконуємо інсталяцію сервера сигналізації Kamailio (КАМ1 та КАМ2).

Завантажуємо необхідне ПЗ для компіляції:

```
# apt install git-core gcc g++ flex bison make libssl-dev lua5.4 liblua5.4-dev libhiredis-dev
```

```
Scanning processes...
Scanning candidates...
Scanning linux images...

Pending kernel upgrade!
Running kernel version:
 6.8.0-1024-aws
Diagnostics:
 The currently running kernel version is not the expected kernel version 6.8.0-1027-aws.

Restarting the system to load the new kernel will not be handled automatically, so you should consider rebooting.

Restarting services...

Service restarts being deferred:
 /etc/needrestart/restart.d/dbus.service
systemctl restart networkd-dispatcher.service
systemctl restart systemd-logind.service
systemctl restart unattended-upgrades.service

No containers need to be restarted.

User sessions running outdated binaries:
ubuntu @ session #1: sshd[1031]
ubuntu @ user manager service: systemd[1378]

No VM guests are running outdated hypervisor (qemu) binaries on this host.
```


Виконуємо запуск Kamailio та перевіряємо статус:

```
# systemctl start kamailio
# systemctl status kamailio
```

```
* kamailio.service - kamailio - the Open Source SIP Server
   Loaded: loaded (/etc/systemd/system/kamailio.service; enabled; preset: enabled)
   Active: active (running) since Sat 2025-05-10 11:18:25 UTC; 1 day 21h ago
     Process: 2737 ExecStart=/usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f $CFGFILE -m $SHM_MEMORY -M $PKG_MEMORY --atexit=no
    Main PID: 2740 (kamailio)
       Tasks: 25 (limit: 1129)
      Memory: 32.0M (peak: 32.2M)
         CPU: 2min 13.260s
    CGroup: /system.slice/kamailio.service
            └─2740 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2741 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2742 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2743 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2744 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2745 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2746 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2747 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2748 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2749 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2750 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
            └─2751 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
```

1.г. Виконуємо налаштування серверів сигналізації КАМ1 та КАМ2.

Для цього редагуємо конфігураційний файл `/usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg` та налаштовуємо IP адреси, на яких буде проходити обмін сигнальними повідомленнями SIP:

Для КАМ1:

```
listen=udp:10.0.2.4:5060
listen=udp:10.0.2.4:5062
```

Для КАМ2:

```
listen=udp:10.0.2.5:5060
listen=udp:10.0.2.5:5062
```

Для КАМ1 та КАМ2:

```
listen=udp:10.20.20.1:5060
advertised_address="10.20.20.1"
```

В секції `loadmodule` підгружаємо додаткові внутрішні модулі:

```
loadmodule "dmq.so"
loadmodule "dmq_usrloc.so"
loadmodule "htable.so"
loadmodule "rtppengine.so"
loadmodule "sd pops.so"
loadmodule "auth.so"
loadmodule "dmq_usrloc.so"
loadmodule "ipops.so"
loadmodule "ndb_redis.so"
```

Та в секції `modparam` виконуємо їх налаштування.

Реплікація сигнальних повідомлень між серверами

Для КАМ1:

```
modparam("dmq", "server_address", "sip:10.0.2.:5062")
modparam("dmq", "notification_address", "sip:10.0.2.5:5062")
```

Для КАМ2:

```
modparam("dmq", "server_address", "sip:10.0.2.5:5062")
modparam("dmq", "notification_address", "sip:10.0.2.4:5062")
```

Для КАМ1 та КАМ2:

```
modparam("dmq", "multi_notify", 1)
modparam("dmq", "num_workers", 4)
modparam("dmq", "ping_interval", 15)
modparam("dmq_usrloc", "enable", 1)
modparam("htable", "enable_dmq", 1)
modparam("htable", "dmq_init_sync", 1)
```

Активация модуля обробки голосового трафіку RTP

```
modparam("rtpengine", "rtpengine_sock", "udp:10.20.20.2:2223")
```

Налаштування серверів КАМ1 та КАМ2 на роботу з БД Redis для маршрутизації голосових викликів і реєстрації користувачів:

```
modparam("ndb_redis", "server", "name=MyRedisServer;addr=10.0.2.15;port=6379;db=3")
modparam("ndb_redis", "server", "name=RedisUser;addr=10.0.2.15;port=6379;db=4")
modparam("ndb_redis", "init_without_redis", 1)
```

Завдамо логіку опрацювання аутентифікації користувача та реєстрації в системі з наступною реплікацією даних на резервний сервер. Для цього в розділ request_route додамо наступне:

```
if (method == "REGISTER") {
    redis_cmd("RedisUser", "HMGET $fU password", "r");
    if (!pv_www_authenticate("$fd", "$redis(r=>value[0])", "0")) {
        auth_challenge("$fd", "1");
        exit;
    }
    route(REGISTRAR);
    dmq_t_replicate();
    exit;
}
if ($rm == "KDMQ" && $rp == 5062) {
    dmq_handle_message();
    exit;
}
```

Додаємо блок маршрутизації голосових викликів:

```
if (is_method("INVITE|SUBSCRIBE")) {
    if (has_body("application/sdp")) {
        sdp_keep_codecs_by_name("PCMA,PCMU,telephone-event");
        if(!msg_apply_changes()){
            xlog("Error changing codecs.....");
        }
    }
    if(!lookup("location")) {
        $var(j) = ${rU{s.len}};
        $var(s) = "";
        $avp(dst_IP) = "";
        while($var(j) >= 3) {
            $var(s) = ${rU{s.substr, 0, $var(j)}};
            redis_cmd("MyRedisServer", "GET $var(s)", "r");
            $avp(dst_IP) = $redis(r=>value);
            if( is_ip($avp(dst_IP)) && $avp(dst_IP) != "") {
                $rd = $avp(dst_IP);
                xlog("Value of Dst_IP is: $avp(dst_IP)");
            }
        }
    }
}
```

```

        redis_free("r");
        break;
    }
    $var(j) = $var(j) - 1;
}
if($avp(dst_IP) == "") {
    xlog("Dst_IP not found or incorrect!");
    sl_send_reply("404", "Not Found");
}
}
}
record_route();
}

```

Активуємо логіку обробки голосових пакетів RTP. В функції `route[RELAY]` та `onreply_route[MANAGE_REPLY]` додаєм наступний код:

```

if (has_body("application/sdp")) {
    rtpengine_manage("replace-origin replace-session-connection");
}

```

1.д. Виконуємо перезапуск ПЗ Kamailio з метою активації вищенаведених налаштувань та перевірку статусу роботи програми.

```
# systemctl restart kamailio
```

Результатом виводу повинна бути відсутність помилок.

```
# systemctl status kamailio
```

```

* kamailio.service - kamailio - the Open Source SIP Server
   Loaded: loaded (/etc/systemd/system/kamailio.service; enabled; preset: enabled)
   Active: active (running) since Sat 2025-05-10 11:18:25 UTC; 1 day 21h ago
     Process: 2737 ExecStart=/usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f $CFGFILE -m $SIPM_MEMORY -M $PKG_MEMORY --atexit=no
   Main PID: 2740 (kamailio)
      Tasks: 25 (limit: 1129)
     Memory: 32.0M (peak: 32.2M)
        CPU: 2min 13.260s
   CGroup: /system.slice/kamailio.service
           └─2740 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2741 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2742 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2743 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2744 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2745 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2746 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2747 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2748 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2749 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2750 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no
           └─2751 /usr/local/sbin/kamailio -P /run/kamailio/kamailio.pid -f /usr/local/etc/kamailio/kamailio.cfg -m 64 -M 8 --atexit=no

```

На цьому налаштування сигнальних серверів КАМ1 та КАМ2 можна вважати завершеним.

2. Встановлення та налаштування медіа серверів RTPЕ1 та RTPЕ2.

2.а. Налаштуємо мережевий інтерфейс.

Для цього, в файл `/etc/netplan/net.yaml` вносимо наступні дані:

```

network:
  version: 2
  renderer: networkd
  ethernet:
    enp0s3:
      dhcp4: false

```

Для RTPE1:

```
addresses: [10.0.2.11/24]
```

Для RTPE2:

```
addresses: [10.0.2.12/24]
```

```
nameservers:
```

```
addresses:
```

```
- 8.8.8.8
```

```
- 8.8.4.4
```

```
search: []
```

```
optional: true
```

```
routes:
```

```
- to: default
```

```
via: 10.0.2.1
```

```
metric: 100
```

```
dummy-devices:
```

```
lo0:
```

```
addresses:
```

```
- 10.20.20.2/32
```

Де у лістингу:

- 10.0.2.11 – IP мережевого інтерфейса RTPE1;
- 10.0.2.12 – IP мережевого інтерфейса RTPE2;
- 8.8.8.8 та 8.8.4.4 – DNS сервера;
- 10.20.20.2 – адреса loopback інтерфейсів RTPE1 та RTPE2;
- 10.0.2.1 – IP шлюз;
- 10.0.2.10 – “плаваючий” IP медіа шлюзів RTPE1 та RTPE2;

Для активації змін в конфігурації виконуємо команду:

```
# netplan apply
```

Результатом виводу повинна бути відсутність помилок.

2.6. Встановлюємо програмне забезпечення keepralived для контролю працездатності вузлів RTPE1 та RTPE2:

```
# apt install keepralived
```

```
root@ip-172-31-87-8:/home/ubuntu# apt install keepralived
Reading package lists... Done
Building dependency tree... Done
Reading state information... Done
The following additional packages will be installed:
  ipvsadm libsnmp-base libsnmp40t64
Suggested packages:
  heartbeat ldirectord snmp-mibs-downloader
The following NEW packages will be installed:
  ipvsadm keepralived libsnmp-base libsnmp40t64
0 upgraded, 4 newly installed, 0 to remove and 29 not upgraded.
Need to get 1772 kB of archives.
After this operation, 5941 kB of additional disk space will be used.
Do you want to continue? [Y/n] y
Get:1 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main amd64 libsnmp-base all 5.9.4+dfsg-1.1ubuntu3.1 [206 kB]
Get:2 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main amd64 libsnmp40t64 amd64 5.9.4+dfsg-1.1ubuntu3.1 [1066 kB]
Get:3 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble/main amd64 keepralived amd64 1:2.2.8-1build2 [460 kB]
Get:4 http://us-east-1.ec2.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main amd64 ipvsadm amd64 1:1.31-1ubuntu0.1 [40.3 kB]
Fetched 1772 kB in 0s (14.3 MB/s)
Selecting previously unselected package libsnmp-base.
(Reading database ... 130443 files and directories currently installed.)
```

Та виконуємо їх налаштування. В файл /etc/keepralived/keepralived.conf вносимо наступні дані для RTPE1:

```

vrrp_script check_rtp {
    script "/etc/keepalived/checkrtp.sh"
    interval 1 # check every 2 seconds
    fall 2 # requires 2 failures for KO
    rise 2 # requires 2 successes for OK
    weight -60
}

#define BFD session
bfd_instance rtpengine {
    neighbor_ip 10.0.2.12 # remote_node_ip
    source_ip 10.0.2.11 # local_ip
}

vrrp_instance RTPENGINE_1 {
    state MASTER
    interface enp0s3
    virtual_router_id 57
    priority 150
    #nopreempt
    advert_int 1
    authentication {
        auth_type PASS
        auth_pass somepassword
    }

    virtual_ipaddress {
        10.0.2.10/24 dev enp0s3
    }

    #add bfd tracking
    track_bfd {
        rtpengine weight 60 reverse
    }

    track_script {
        check_rtp
    }
}

```

Де у лістингу 10.0.2.10 – “віртуальний” IP серверів сигналізації RTPE1 та RTPE2.

Відповідно файл checkrtp.sh містить дані:

```

#!/bin/bash

node01=10.0.2.11
node02=10.0.2.12
port=2225
return_code=0 # success

# check local instance
timeout 1 nc -z $node01 $port > /dev/null 2>&1
exit_status=$?
if [[ $exit_status -eq 0 ]]; then
    echo "sip ping successful to node01 [$node01]"
    exit $return_code
fi

```

```
# check remote instance
timeout 2 nc -z $node02 $port > /dev/null 2>&1
exit_status=$?
if [[ $exit_status -eq 0 ]]; then
    echo "sip ping successful to node02 [$node02]"
    return_code=1
fi

echo "return code [$return_code]"

exit $return_code
```

Переходимо до налаштування RTPRE2. В файл /etc/keepalived/keepalived.conf вносимо наступні дані:

```
vrrp_script check_rtpre {
    script "/etc/keepalived/checksip.sh"
    interval 1 # check every 2 seconds
    fall 2 # requires 2 failures for KO
    rise 2 # requires 2 successes for OK
    weight -60
}

#define BFD session
bfd_instance rtpengine {
    neighbor_ip 10.0.2.11 # remote_node_ip
    source_ip 10.0.2.12 # local_ip
}

vrrp_instance RTPENGINE_2 {
    state BACKUP
    interface enp0s3
    virtual_router_id 57
    priority 100
    #nopreempt
    advert_int 1
    authentication {
        auth_type PASS
        auth_pass somepassword
    }

    virtual_ipaddress {
        10.0.2.10/24 dev enp0s3
    }

    #add bfd tracking
    track_bfd {
        rtpengine weight 60 reverse
    }

    track_script {
        check_rtpre
    }
}
```

Відповідно в checkrtpre.sh вносимо наступне:

```
#!/bin/bash
```

```

node01=10.0.2.11
node02=10.0.2.12
port=2225
return_code=1 # fail

# check remote instance fist
timeout 1 nc -z $node01 $port > /dev/null 2>&1
exit_status=$?
if [[ $exit_status -eq 0 ]]; then
    echo "ping successful to node01 [$node01]"
    exit $return_code
fi

# remote instance failed, check local
timeout 2 nc -z $node02 $port > /dev/null 2>&1
exit_status=$?
if [[ $exit_status -eq 0 ]]; then
    echo "ping successful to node02 [$node02]"
    return_code=0
fi

echo "return code [$return_code]"

exit $return_code

```

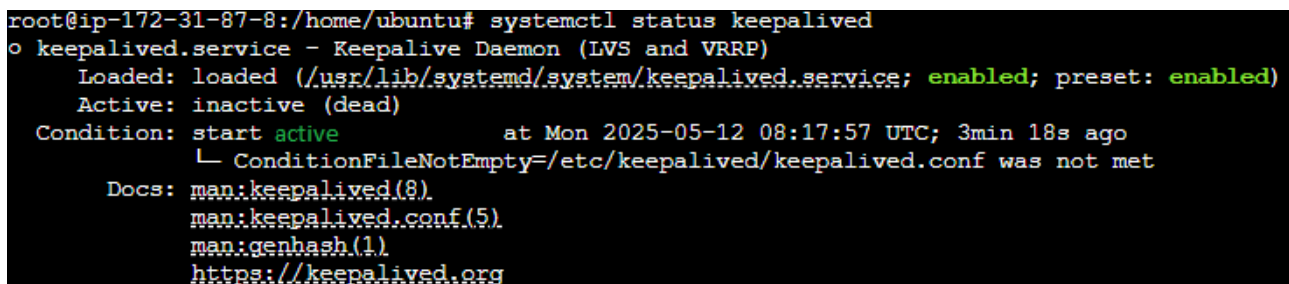
На обох серверах RTPE1 та RTPE2 робимо файл checkrtpe.sh виконавчим:

```
# chmod +x /etc/keepalived/checkrtpe.sh
```

Результатом виводу повинна бути відсутність помилок.

Далі виконуємо перезапуск утиліти keepalived на обох серверах RTPE1 та RTPE2 з метою використання нею нових налаштувань:

```
# systemctl restart keepalived
Та перевіряємо статус:
# systemctl status keepalived
```



```

root@ip-172-31-87-8:/home/ubuntu# systemctl status keepalived
○ keepalived.service - Keepalive Daemon (LVS and VRRP)
   Loaded: loaded (/usr/lib/systemd/system/keepalived.service; enabled; preset: enabled)
   Active: inactive (dead)
     Condition: start active          at Mon 2025-05-12 08:17:57 UTC; 3min 18s ago
                └─ ConditionFileNotEmpty=/etc/keepalived/keepalived.conf was not met
     Docs: man:keepalived(8).
           man:keepalived.conf(5).
           man:genhash(1).
           https://keepalived.org

```

В разі успіху маємо результат як на рисунку вище.

2.в. Встановлення ПЗ RTPengine.

Процедура виконання є аналогічною для серверів RTPE1 та RTPE2.

Завантажуємо допоміжні модулі:

```
# apt install -y build-essential git dpkg-dev debhelper libxtables-dev linux-headers-$(uname
-r) mc libevent-dev libcurl4-openssl-dev libpcap-dev libhiredis-dev libglib2.0-dev libpcre3-dev
libavcodec-dev libavformat-dev libavutil-dev libswresample-dev libnetfilter-queue-dev libjson-
glib-dev libbcg729-dev markdown libspandsp-dev libavfilter-dev libencode-perl libcrypt-
```

openssl-rsa-perl libdigest-crc-perl libdigest-hmac-perl libnet-interface-perl libxmlrpc-core-c3-dev net-tools pkg-config unzip zlib1g-dev libssl-dev

```
Processing triggers for libgdk-pixbuf-2.0-0:amd64 (2.42.10+dfsg-3ubuntu3.1) ...
Scanning processes...
Scanning candidates...
Scanning linux images...

Pending kernel upgrade!
Running kernel version:
 6.8.0-1024-aws
Diagnostics:
 The currently running kernel version is not the expected kernel version 6.8.0-1028-aws.

Restarting the system to load the new kernel will not be handled automatically, so you should consider rebooting.

Restarting services...

Service restarts being deferred:
 /etc/needrestart/restart.d/dbus.service
systemctl restart networkd-dispatcher.service
systemctl restart systemd-logind.service
systemctl restart unattended-upgrades.service

No containers need to be restarted.

No user sessions are running outdated binaries.

No VM guests are running outdated hypervisor (qemu) binaries on this host.
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu#
```

Загружаємо ПЗ RTPengine з репозиторію git:

```
# git clone https://github.com/sipwise/rtpengine.git
```

```
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu# git clone https://github.com/sipwise/rtpengine.git
Cloning into 'rtpengine'...
remote: Enumerating objects: 51303, done.
remote: Counting objects: 100% (935/935), done.
remote: Compressing objects: 100% (332/332), done.
remote: Total 51303 (delta 790), reused 686 (delta 599), pack-reused 50368 (from 3)
Receiving objects: 100% (51303/51303), 31.22 MiB | 30.59 MiB/s, done.
Resolving deltas: 100% (41110/41110), done.
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu#
```

Заходимо в директорію та компілюємо модуль ядра RTPengine:

```
# cd rtpengine/kernel-module && make && make install
```

```
/home/ubuntu/rtpengine/kernel-module/gen-rtpengine-kmod-flags >/home/ubuntu/rtpengine/kernel-module/rtpengine-kmod.mk
make -C /lib/modules/6.8.0-1024-aws/build M=/home/ubuntu/rtpengine/kernel-module O=/lib/modules/6.8.0-1024-aws/build modules
make[1]: Entering directory '/usr/src/linux-headers-6.8.0-1024-aws'
warning: the compiler differs from the one used to build the kernel
The kernel was built by: x86_64-linux-gnu-gcc-13 (Ubuntu 13.3.0-6ubuntu2-24.04) 13.3.0
You are using:      gcc-13 (Ubuntu 13.3.0-6ubuntu2-24.04) 13.3.0
CC [M] /home/ubuntu/rtpengine/kernel-module/xt RTPENGINE.o
MODPOST /home/ubuntu/rtpengine/kernel-module/Module.symvers
CC [M] /home/ubuntu/rtpengine/kernel-module/xt RTPENGINE.mod.o
LD [M] /home/ubuntu/rtpengine/kernel-module/xt RTPENGINE.ko
BTF [M] /home/ubuntu/rtpengine/kernel-module/xt RTPENGINE.ko
Skipping BTF generation for /home/ubuntu/rtpengine/kernel-module/xt RTPENGINE.ko due to unavailability of vmlinux
make[1]: Leaving directory '/usr/src/linux-headers-6.8.0-1024-aws'
install -D xt RTPENGINE.ko /lib/modules/6.8.0-1024-aws/updates/xt RTPENGINE.ko
depmod -a
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu/rtpengine/kernel-module#
```

Завантажуємо модуль ядра RTPengine та перевіряємо його статус:

```
modprobe xt_RTPENGINE && lsmod | grep RTPENGINE
```

```
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu/rtpengine/kernel-module# lsmod | grep RTPENGINE
xt RTPENGINE          94208  0
x_tables              65536  2 xt RTPENGINE,ip_tables
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu/rtpengine/kernel-module#
```

Компілюємо підсистему користувача:

```
# cd .. && dpkg-buildpackage -b -us -uc
```

```

Remaking ngcp-rtpengine-perftest-dbgsym 13.4.0.0+0~mr13.4.0.0 amd64.deb to ngcp-rtpengine-perftest-dbgsym 13.4.0.0+0~mr13.4.0.0 amd64.ddeb
dpkg-deb: building package 'ngcp-rtpengine-perftest-data' in './ngcp-rtpengine-perftest-data_13.4.0.0+0~mr13.4.0.0_all.deb',
dpkg-gensymbols: build-binary -O: ./ngcp-rtpengine 13.4.0.0+0~mr13.4.0.0 amd64.buildinfo
dpkg-gensymbols: build-binary -O: ./ngcp-rtpengine 13.4.0.0+0~mr13.4.0.0 amd64.changes
dpkg-gensymbols: info: binary-only upload (no source code included)
dpkg-source: after-build
dpkg-source: info: using options from rtpengine/debian/source/options: --extend-diff-ignore=.gitreview
dpkg-buildpackage: info: binary-only upload (no source included)
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu/rtpengine#

```

Виконуємо установку підсистеми користувача:

```
# cd ..
# dpkg -i ngcp-rtpengine-*.deb
```

```

Setting up ngcp-rtpengine-perftest-data (13.4.0.0+0~mr13.4.0.0) ...
Setting up ngcp-rtpengine-perftest (13.4.0.0+0~mr13.4.0.0) ...
Setting up ngcp-rtpengine-recording-daemon (13.4.0.0+0~mr13.4.0.0) ...
Setting up ngcp-rtpengine-utils (13.4.0.0+0~mr13.4.0.0) ...
Processing triggers for man-db (2.12.0-4build2) ...
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu#

```

Виконуємо налаштування конфігурації.

для RTPЕ1 в файл /etc/rtpengine/rtpengine.conf вносимо наступні правки:

```
[rtpengine]
table = 0
interface = pub1/10.20.20.2;pub2/10.0.2.12
listen-ng = 10.20.20.2:2223
listen-http = 10.0.2.11:2225
listen-cli = localhost:2224
```

```

timeout = 60
silent-timeout = 3600
tos = 184
port-min = 30000
port-max = 40000
redis = 10.0.2.13:6379/1
subscribe-keyspace=2
redis-num-threads = 8
no-redis-required = true
redis-expires = 86400
redis-allowed-errors = -1
redis-disable-time = 10
redis-cmd-timeout = 0
redis-connect-timeout = 1000

```

для RTPЕ2 в файл /etc/rtpengine/rtpengine.conf вносимо наступні правки:

```
[rtpengine]
table = 0
interface = pub1/10.20.20.2;pub2/10.0.2.11
listen-ng = 10.20.20.2:2223
listen-http = 10.0.2.12:2225
listen-cli = localhost:2224
timeout = 60
silent-timeout = 3600
tos = 184
port-min = 30000
port-max = 40000
redis = 10.0.2.13:6379/2
subscribe-keyspace=1
redis-num-threads = 8
```

```
no-redis-required = true
redis-expires = 86400
redis-allowed-errors = -1
redis-disable-time = 10
redis-cmd-timeout = 0
redis-connect-timeout = 1000
```

Виконуємо запуск підсистеми користувача:

```
# systemctl daemon-reload
# systemctl enable rtpengine
# systemctl start rtpengine
# systemctl status rtpengine
```

```
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu# systemctl daemon-reload
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu# systemctl enable rtpengine
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu# systemctl start rtpengine
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu# systemctl status rtpengine
● nginx-rtpengine-daemon.service - NGCP RTP/media Proxy Daemon
   Loaded: loaded (/usr/lib/systemd/system/nginx-rtpengine-daemon.service; enabled; preset: enabled)
   Active: active (running) since Wed 2025-05-14 13:28:57 UTC; 1min 25s ago
     Main PID: 34956 (rtpengine)
        Tasks: 25 (limit: 1129)
      Memory: 18.8M (peak: 19.1M)
           CPU: 157ms
     CGroup: /system.slice/nginx-rtpengine-daemon.service
            └─34956 /usr/bin/rtpengine -f -E --no-log-timestamps --pidfile /run/rtpengine/nginx-rtpengine-daemon.pid --config-file /

May 14 13:28:56 ip-172-31-82-243 systemd[1]: Starting nginx-rtpengine-daemon.service - NGCP RTP/media Proxy Daemon...
May 14 13:28:57 ip-172-31-82-243 rtpengine[34956]: INFO: [core] compile-time OpenSSL library: OpenSSL 3.0.13 30 Jan 2024
May 14 13:28:57 ip-172-31-82-243 rtpengine[34956]: INFO: [core] run-time OpenSSL library: OpenSSL 3.0.13 30 Jan 2024
May 14 13:28:57 ip-172-31-82-243 rtpengine[34956]: INFO: [crypto] Generating new DTLS certificate
May 14 13:28:57 ip-172-31-82-243 rtpengine[34956]: INFO: [core] Startup complete, version 13.4.0.0+0-ml13.4.0.0 git-master-76dd9ab5
May 14 13:28:57 ip-172-31-82-243 systemd[1]: Started nginx-rtpengine-daemon.service - NGCP RTP/media Proxy Daemon.
May 14 13:28:57 ip-172-31-82-243 rtpengine[34956]: INFO: [http] Websocket listener thread running
root@ip-172-31-82-243:/home/ubuntu#
```

3. Встановлення in-memory DB Redis

3.a. Налаштовуємо мережевий інтерфейс.

Для цього, в файл /etc/netplan/net.yaml вносимо наступні дані:

```
network:
  version: 2
  ethernets:
    enp0s3:
      dhcp4: false
      addresses: [10.0.2.15/24]
      nameservers:
        addresses:
          - 8.8.8.8
          - 8.8.4.4
        search: []
      optional: true

  routes:
    - to: default
      via: 10.0.2.1
      metric: 100
```

Де у лістингу:

- 10.0.2.15 – IP адреса серверу Redis
- 10.0.2.1 – IP адреса шлюзу.

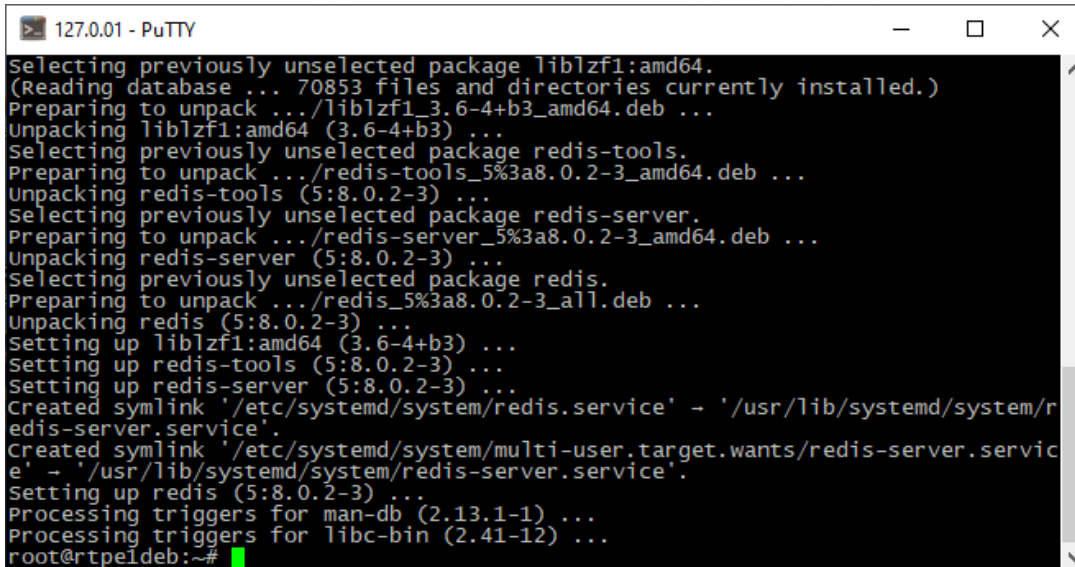
Для активації змін в конфігурації виконуємо команду:

```
# netplan apply
```

Результатом виводу повинна бути відсутність помилок.

3.6. Встановлюємо in-memory DB Redis:

```
# apt install redis
```



```
127.0.01 - PuTTY
Selecting previously unselected package liblzfl1:amd64.
(Reading database ... 70853 files and directories currently installed.)
Preparing to unpack .../liblzfl1_3.6-4+b3_amd64.deb ...
Unpacking liblzfl1:amd64 (3.6-4+b3) ...
Selecting previously unselected package redis-tools.
Preparing to unpack .../redis-tools_5%3a8.0.2-3_amd64.deb ...
Unpacking redis-tools (5:8.0.2-3) ...
Selecting previously unselected package redis-server.
Preparing to unpack .../redis-server_5%3a8.0.2-3_amd64.deb ...
Unpacking redis-server (5:8.0.2-3) ...
Selecting previously unselected package redis.
Preparing to unpack .../redis_5%3a8.0.2-3_all.deb ...
Unpacking redis (5:8.0.2-3) ...
Setting up liblzfl1:amd64 (3.6-4+b3) ...
Setting up redis-tools (5:8.0.2-3) ...
Setting up redis-server (5:8.0.2-3) ...
Created symlink '/etc/systemd/system/redis.service' -> '/usr/lib/systemd/system/redis-server.service'.
Created symlink '/etc/systemd/system/multi-user.target.wants/redis-server.service' -> '/usr/lib/systemd/system/redis-server.service'.
Setting up redis (5:8.0.2-3) ...
Processing triggers for man-db (2.13.1-1) ...
Processing triggers for libc-bin (2.41-12) ...
root@rtpe1deb:~#
```

Вносимо правки в конфігураційний файл /etc/redis/redis.conf:

```
...
bind 10.0.2.15
notify-keyspace-events AKE
...
```

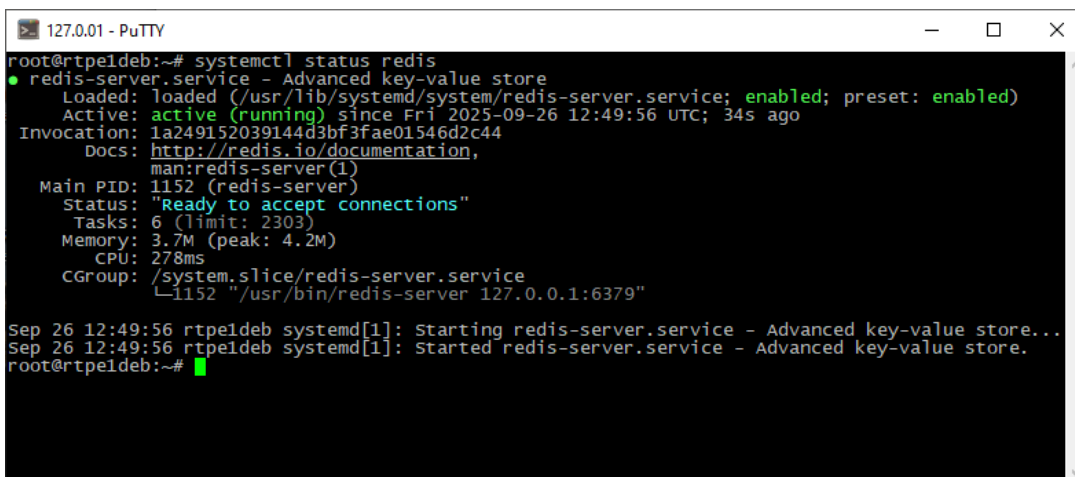
Виконуємо перезавантаження Redis:

```
# systemctl restart redis
```

Виконуємо перевірку статусу роботи Redis:

```
# systemctl status redis
```

У разі успіху результат буде виглядати як на зазначено нижче:


```
127.0.01 - PuTTY
root@rtpe1deb:~# systemctl status redis
● redis-server.service - Advanced key-value store
   Loaded: loaded (/usr/lib/systemd/system/redis-server.service; enabled; preset: enabled)
   Active: active (running) since Fri 2025-09-26 12:49:56 UTC; 34s ago
  Invocation: 1a249152039144d3bf3fae01546d2c44
     Docs: http://redis.io/documentation,
           man:redis-server(1)
  Main PID: 1152 (redis-server)
   Status: "Ready to accept connections"
    Tasks: 6 (limit: 2303)
  Memory: 3.7M (peak: 4.2M)
     CPU: 278ms
  CGroup: /system.slice/redis-server.service
          └─1152 /usr/bin/redis-server 127.0.0.1:6379"

Sep 26 12:49:56 rtpe1deb systemd[1]: Starting redis-server.service - Advanced key-value store...
Sep 26 12:49:56 rtpe1deb systemd[1]: Started redis-server.service - Advanced key-value store.
root@rtpe1deb:~#
```

Результати виконання поставленої задачі.

Об’єктом дослідження є проведення двох експериментів:

А. Збереження голосового виклику та його коректне опрацювання після програмного або апаратного збою сигнального сервера КАМ1, який керує цим викликом.

Б. Збереження голосового виклику та його коректне опрацювання після програмного або апаратного збою медіа шлюза RTPЕ1, який опрацює голосовий потік.

Суть проведення експерименту *А* в наступному:

1) абонент Phone1 здійснює виклик абонента Phone2 в системі, наведеній на рис. 2;

2) після успішного встановлення з’єднання між цими абонентами ми штучно вносимо відмову сигнального серверу КАМ1, власне вимикаємо віртуальний комп’ютер;

3) оскільки всі SIP-транзакції “віддзеркалюються” в сигнальному сервері КАМ2, а ПЗ Кеераліве впроваджує коректний статус сигнального сервера (в даному випадку КАМ2 змінює свій статус з резервного на основний) та продовжує керувати всіма транзакціями, раніше отриманими від КАМ1;

4) в разі отримання сервером КАМ2 сигнальних повідомлень в рамках SIP- транзакції, яка була створена КАМ1, КАМ2 відшукує цю транзакцію у власній БД та продовжує обробляти цей виклик.

Сигнальний трейс голосового виклику описаного вище, наведено на рис. 3, момент відповіді сигнального серверу КАМ2 позначено міткою [takeover].

Суть проведення експерименту *Б* в наступному:

1) абонент Phone1 здійснює виклик абонента Phone2 в системі, наведеній на рис. 2;

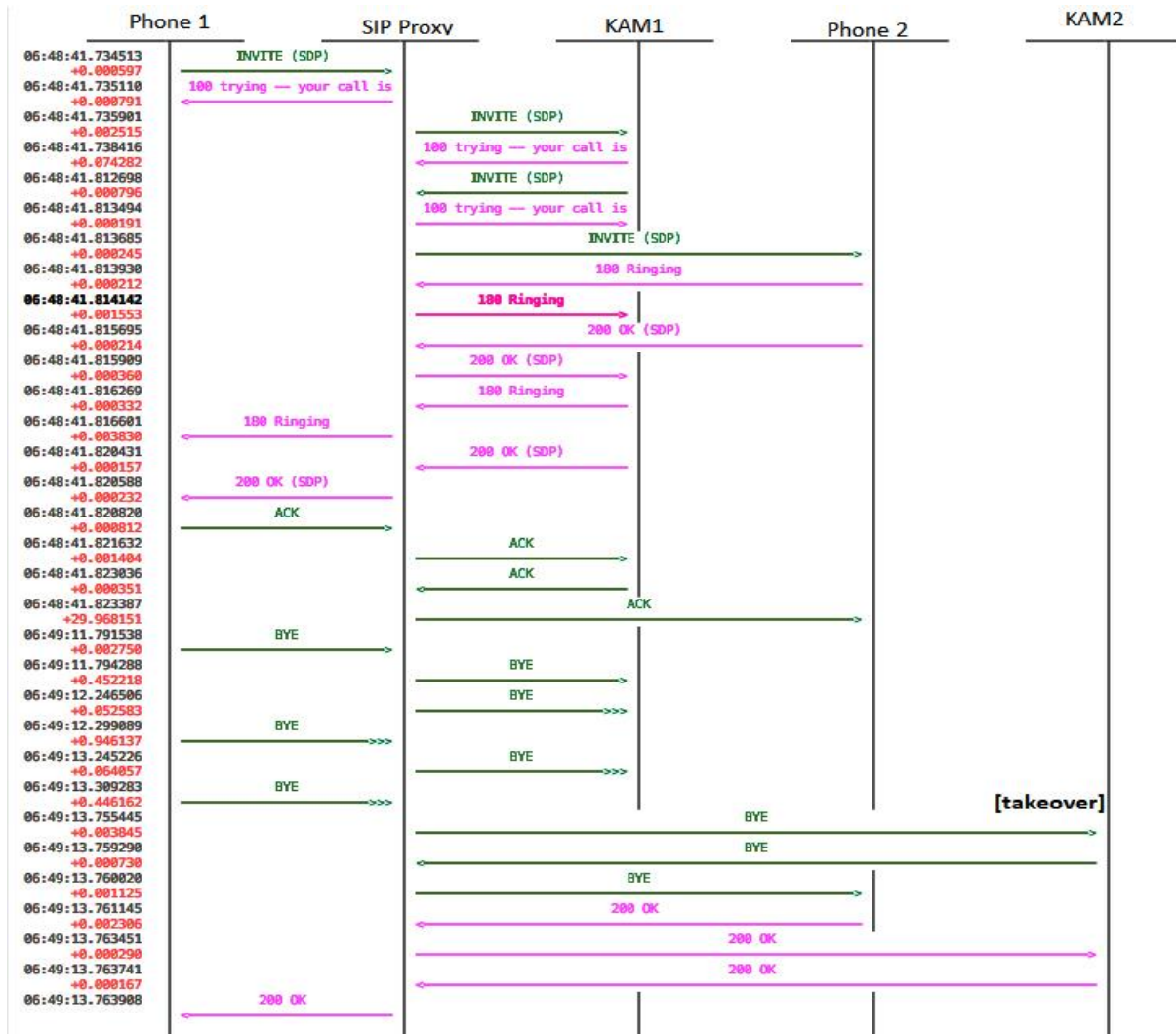

Рис. 2. Сигнальний трейс голосового виклику (Voice call signal trace) з подальшою відмовою сигнального сервера КАМ1

2) SIP транзакція буде опрацьована сигнальним сервером KAM1, а голосовий потік формується медіа шлюзом RTPЕ1;

3) після успішного встановлення з'єднання між цими абонентами ми штучно вносимо відмову сигнального серверу RTPЕ1, власне вимикаємо віртуальний комп'ютер;

4) REDIS відстежує вихід з ладу медіа шлюзу RTPЕ1 та виконує аварійне перемикавання сесії на RTP2;

5) RTPЕ2 виконує обробку RTP трафіка для існуючих та нових голосових викликів.

На рис. 2 наведено голосовий виклик між абонентами Phone1 та Phone2 через високодоступну VoIP систему, яка складається з абонентських SIP-терміналів Phone1 та Phone2, серверів сигналізації KAM1 та KAM2 та SIP проху, який в данному випадку виконує роль ретранслятора SIP повідомлень та надає можливість зібрати повний трейс сигнального обміну між вищезазначеними елементами системи. Розглянемо більш детально як саме проходить голосовий виклик.

На момент 06:48:41.734513 від абонента Phone1 надходить SIP-повідомлення **INVITE**, мета якого створити нову сесію голосового зв'язку з унікальним ідентифікатором **call-id** [1]. У відповідь на **INVITE**, абонент Phone1 отримує повідомлення **100 Trying** (запит у обробці) від SIP Proху, який в свою чергу ретранслює повідомлення **INVITE** до сигнального серверу KAM1, що є активним за замовченням. KAM1 у свою чергу перевіряє внутрішню таблицю маршрутизації, знаходить IP адресу абонента Phone2, змінює його в полі «**To:**» повідомлення **INVITE**, та пересилає його до SIP Proху в момент часу 06:48:41.812698.

Після отримання **INVITE**, SIP Proху пересилає його кінцевому абоненту Phone2 та у відповідь отримує повідомлення **180 Ringing** (викликаємо абонента), яке в свою чергу транслюється сигнальному серверу KAM1.

В 06:48:41.815692 від абонента Phone2 до SIP Proху надходить повідомлення **200 OK** (абонент відповів на виклик), яке далі транслюється на сигнальний сервер KAM1 і далі кінцевому абоненту Phone1. Отримавши повідомлення **200 OK** про те, що абонент прийняв голосовий виклик, Phone1 відсилає підтвердження у вигляді повідомлення **ACK**, яке в свою чергу транслюється кінцевому абоненту Phone2 через SIP Proху та KAM1 (часовий інтервал 06:48:41.820820 - 06:48:41.823387).

Вносимо штучну відмову сигнального сервера KAM1 (вимикаємо віртуальну машину).

В 06:49:11.791538 абонент відправляє до SIP Proху повідомлення про завершення виклику **BYE**, яке транслюється до сигнального серверу KAM1.

Не отримавши ніякої відповіді від сигнального серверу KAM1, SIP Proху відправляє повідомлення **BYE** до серверу KAM2, який в свою чергу ідентифікує транзакцію по SIP call-id, раніше отриманого через DMQ інтерфейс від серверу KAM1 та пересилає його кінцевому абоненту Phone2.

В свою чергу абонент Phone2 відправляє повідомлення про підтвердження завершення виклику **200 OK** до абонента Phone1 по ланцюгу Phone2 – SIP Proху – KAM2 – SIP Proху – Phone1.

Таким чином ми бачимо, що після відмови сигнального серверу KAM1 SIP-діалог не обривається, а в 06:49:13.755445 продовжується оброблятися сигнальним сервером KAM2. Переключення на гарячий резерв виконується в автоматичному режимі, завдяки чому вплив на сервіс з'єднання відсутній.

Висновки. Розроблено та практично реалізовано високодоступну VoIP-систему, яка забезпечує безперервну роботу сервісу у разі відмов окремих компонентів. Запропоноване рішення цієї системи підтвердило свою ефективність під час експериментальної перевірки та може бути рекомендоване для практичного використання.

У статті детально розглянуто практичну реалізацію високодоступної VoIP-системи, яка складається з наступних основних компонентів:

- кластера SIP-серверів Kamailio;
- системи реплікації даних за допомогою Redis;
- кластера RTPengine для обробки медіапотоків;
- механізмів VRRP, BFD та Keepalived для контролю доступності вузлів.

Особливу увагу приділено:

- взаємодії між сигнальною та медіа-підсистемами;
- алгоритмам автоматичного перемикавання при відмовах;
- збереженню безперервності сервісу для кінцевих користувачів.

У роботі наведено приклади конфігурацій, схеми взаємодії компонентів та результати тестування працездатності системи.

Наукова новизна роботи полягає у розробці та практичному обґрунтуванні комплексної архітектури високодоступної VoIP-системи, що базується на відкритому програмному забезпеченні.

Основні положення, які визначають наукову новизну, полягають у наступному:

– Запропоновано нову архітектурну модель високодоступної VoIP-системи, яка поєднує кластерну SIP-сигналізацію та відмовостійку медіабробку.

– Удосконалено метод синхронізації SIP-реєстрацій та стану викликів шляхом використання in-memory бази даних Redis та механізмів обміну повідомленнями між вузлами Kamailio.

– Розроблено практичний механізм резервування RTP-медіашлюзів, що забезпечує збереження безперервності медіапотоків у разі відмови одного з вузлів.

– Доведено можливість побудови високодоступної VoIP-системи без використання комерційних рішень, що має важливе прикладне значення.

Отримані результати мають відтворюваний характер, що дозволяє застосовувати запропоновану архітектуру у реальних телекомунікаційних мережах.

Список літератури:

1. Mierla D.C., Modroiu E.R. “SIP Routing with Kamailio” 2022 356p.
2. RTPEngine. URL: <https://rtpengine.readthedocs.io>.
3. Carlson J.L. Redis in action. 2013. 320 p.
4. Keepalived. URL: <https://keepalived.org>.
5. Приймак С.О., Кравчук С.О. Метод підвищення доступності VoIP-систем. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Технічні науки*. 2025. Т. 36(75). № 2. 123–129. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5941/2025.2.1/19>
6. Pryimak S.O., Kravchuk S.O. VoIP system with high availability. *Information and Telecommunication Sciences*. 2025. 16(1), 59–66. DOI: <https://doi.org/10.20535/2411-2976.12025.59-66>
7. Habraken J. Practical Cisco Routers. QUE USA, 1999. 315p.
8. Roy O.P., Kumar V. A Survey on Voice over Internet Protocol (VoIP) Reliability Research. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*. 6th International Conference on Computers Management & Mathematical Sciences (ICCM 2020). 2020. Vol. 1020, pp. 12-19 Nirjuli, India, DOI <https://doi.org/10.1088/1757-899X/1020/1/012015>
9. Tulemu W., Design of an asterisk-based VoIP system and the implementation of security solution across the VoIP network. *World Journal of Advanced Research and Reviews*. 2024. Vol.1. № 23(01), P.875–906 DOI: <https://doi.org/10.30574/wjarr.2024.23>
10. Tobiloba K.A., Building a Secure Asterisk-Based VoIP System Design and Implementation, Researchgate, 2023. Vol. 4, № 9(82). p. 4–11. URL: <https://www.researchgate.net/publication/388707610>
11. Martin A., Gamess E., Urribarri D., Gómez J. A Proposal for A High Availability Architecture for VoIP Telephone Systems based on Open Source Software. *(IJACSA) International Journal of Advanced Computer Science and Applications*, 2021. Vol. 9, No. 9, 20. 2023. URL: https://thesai.org/Downloads/Volume9No9/Paper_1-A_Proposal_for_a_High_Availability_Architecture.pdf
12. The Sipwise C5 CE Handbook mr8.5.10. 400p. URL: <https://www.sipwise.com/doc/mr8.5.10/handbook-ce.pdf>.
13. Wu W. Packet Forwarding Technologies. Auerb Publications. 2008. 446 p.
14. Ahmed A., Madani H., Siddiqui T., Voip Performance Management and Optimization, Cisco Press. 2010. 448 p.
15. Rosenberg J., Schulzrinne H., Camarillo G., Johnston A., Peterson J., Sparks R., Handley M., Schooler E. SIP: Session Initiation Protocol. RFC 3261. Internet Engineering Task Force (IETF) 2002, 269p.
16. Pal S., Gadde R., Latchman H.A. On The Reliability of Voice Over IP Telephony. *Computer Science, Engineering*. 2011. URL: https://www.iiis.org/CDs2011/CD2011IMC/CCCT_2011/PapersPdf/TA224EV.pdf.
17. Vetoshko I.P., Kravchuk S.O. Possibilities of improving the voice services quality in 5G networks. *Information and Telecommunication Sciences*. 2023. Vol.14, No 2. pp. 9–16. <https://doi.org/10.20535/2411-2976.22023.9-16>

Pryimak S.O., Kravchuk S.O. DEPLOYMENT OF HIGHLY AVAILABLE VOIP SYSTEM

The article describes the practical implementation of VoIP (Voice over IP) systems with increased availability, which provides voice communication over IP networks. An example of a practical implementation of a complete VoIP system is given, in particular, configuring and testing the main components to ensure service continuity, fault tolerance, scalability and resource efficiency.

The proposed approach for practical implementation of a VoIP system is based on the use of free software Kamailio (SIP signaling server), RTPengine (media traffic processing) and Redis (high-speed database for storing RTP transactions). All components are based on the Linux platform. The implemented architecture

includes mechanisms for automatic failover of signaling servers and media gateways using the VRRP protocol, load balancing and seamless switching to backup nodes in the event of failure of one or more components.

This is significantly different from traditional approaches, where the failure of one of the key elements (signaling server or media gateway) leads to the immediate termination of all active connections.

Experimental simulation of the system operation was performed, which confirmed its high efficiency: even in the event of a failure of 50% of the components, the system remains operational and does not interrupt any active voice call.

The results obtained may be useful for developers and operators of VoIP networks, mobile operators, as well as enterprises that using IP telephony for critical communications. The proposed approach to system implementation allows minimizing the risks of communication interruption, improving the quality of user service and ensuring high reliability of VoIP services.

Keywords: *VoIP system, SIP, Kamailio, RTP, RTPengine, VRRP, high availability, reliability.*

Дата першого надходження статті до видання: 22.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 08.04.2026